

CONSEIH GENERAU D'ARAN

R-8761

Huelheton culturau d'Aran

ESCRIUETZ EN GASCON!

Era Associacion ACI GASCONHA organise eth Vau. Concors Literari en Gascon a trauèrs deth grop CALAM, membre dera dita associacion.

Aguest Concors ei dotat damb uns 14.000 Fr. en prèmis e ei dubèrt a toti es autors de poèsia, condes e novèlles en lengua gascona, en quinsevolha des sues variantes.

Entà obtiéner de franc eth reglament deth concors podetz escriuer, en tot enviar ua engolòpa damb sagèth, a:

Mr. Guy Mondorge-Concors Calam
10 Allée de l'Aouyé- 64600 ANGLET

Es òbres auràn d'èster recebudes abantes deth 20 de seteme de 1996 e era entrèga des prèmis serà ara fin deth mes de noveme.

SOMARI

- *Escriuetz en gascon*
- *Eth Musèu dera Val d'Aran*
Isabèl Rufaste
- *Literatura de casa nòsta*
Manuèla Ané
- *Estiu toristic culturau 96*
Enric Bòya

impresi sense adreça

22-07-96/Num.: 21

ETH MUSEU DERA VAL D'ARAN

-Eth neishement dera lengua dera Val d'Aran.

Dera simbòsi entre eth latin vulgar e es lengües primigènies en gesser en es lengües romaniques, entre eres er Occitan. Er Occitan (lengua d'òc) ei parlat en ua zòna que s'esten peth sud der actuau estat francés. Se dividís en tres grani grops dialectaus: eth nòrd-occitan (damb es variantes dialectaus: lemosin, auvernhat e provençau-aupin), er occitan miei (damb eth provençau e eth lengadocian) e eth gascon.

Ena veirina deth Musèu podetz veir eth mapa des dialèctes occitans.

Eth gascon ei donques un dialècte der Occitan, parlat en un triangle delimitat pes Pirenèus, Ocean Atlantic e eth Garona. Ei un des dialèctes occitans mès caracteristic e particular. Dejà es romans lo considerauen un linguatge estranh en relacion damb es auti que se parluen en Occitània quan es soldats se i installèren. Un substrate bascei eth motiu d'aguesta diferècia, substrate qu'a perdurat en hèri topònims coma ara Montgarri, Arties, etc. Er aranés forme part deth gascon comengés o gascon dera montanha.

En pròpièu huelheton explicarem er Aran medievau.

-Joaniquet de Vilamòs

Eth dia 17 de junh, Hèsta d'Aran, s'inaugurèc eth tresau equipament deth Musèu dera Val d'Aran, era casa Joaniquet de Vilamòs.

Eth projècte deth Musèu, elaborat er an 1981, ja previege era descentralisacion damb er aqueriment en Baish Aran d'un auviatge tradicionau damb toti es elements caracteristics (casa, bòrdes, corrau, vergèr...). Enguan poderam visitar era primèra fasa deth projècte (era casa). Ua casa que vò èster ua realitat viua, un lòc que s'a anat transformant ath long des segles. Ei per açò qu'eth mobiliari e es objèctes son de diferents epòques, en tot arribar en quias ans seishanta, quan era casa deishèc d'èster abitada permanentament.

Es dies de dubertura entath public son: deth 15 de junhsèga ath 15 de seteme de 11 a 14 ores peth matin e de 16 a 19 ores pera tarde. Era rèsta der an sonque visites premanides per auança en tot trucar ath telefon: 64 18 15.

LITERATURA DE CASA NÒSTA

Acabe de gèsser ara lum eth libre dera Colleccion Garona "Literatura de casa nòsta" que recuelh es òbres guanhadores enes diferents nivèus e categories dera Vau, edicion deth prèmi literari Mn. Condò organizat peth Centre de Normalisacion Lingüistica deth Conselh Generau d'Aran.

Istòries e personatges, sentiments e sensibilitats pugnen per gèsser ara lum en aguest libre. Un libre de bon liéger, beròi enes sues paraules, de facil rebremança e ligason damb eth lector.

Un mèstre victima d'eth madeish e atrapat ena embarrador d'ua societat retardada e entornejada per nautes montanhes que tot just dèishen entrar es rais deth darrèr solei.

Un amor hèt a hóner pera malautia d'eth e era anhorança d'era, un trencament, un desenganh, malenconia e tristor plasmadi en un telefon inservible. Petits racontes sus era umiliacion des òmes enes guèrres, era soletat des persones quan arriba era vielhesa o simplement es rebrembi passadi a tòc de campana.

Non deishetz de passejar es vòsti uelhs pes huelhes poetiques a on descorbiratz, sens dubte, er immens plaser de trapà-vos ath miei madeish der amor, era soletat, eth silenci, era istòria, era tradicion, era esperança, eth rebrembe, era vida, hèta paraula, hèta sensacion, emocion e sentiment.

Passatz es huelhes a plaser quan liegetz era seccion infantil. Deishatz córrer era imaginacion e era ingenuïtat. Es mès joeni vos dideràn causes importantes passades peth filtre sinzèr dera pluma mainadenca. Fixatz ena vòsta memòria es nòms de toti es autors qu'an hèt possibla aguesta naua publicacion en lengua nòsta: eri son eth futur, era nòsta esperança, era nòsta rason de contunhar lutant pera sua reconeishena e pervfuer.

En venta enes librereries

ATENCIÓN: Es mainatges e mainades nomentadi en listat que segufs auriem de passar peth Centre de Normalisacion Lingüistica deth Conselh Generau d'Aran entà recuelher eth libre "Literatura de casa nòsta" pr'amor que son es autors des poèsies e narracions premiades e que per tant apareishen en libre.

Toni Villa Guixot
Vanessa Roda Romero
Clara Vilches Caubet
Alejandro Filloy Rius
Eric Viló Puente
Gloria Morelló Solano
Ruben Benet Revilla
Anna Vergés Pérez.
Cristina Hernández Ramos
Mª José Navarri Ramos
Oriol Carità Saludes
Maria Vilches Caubet

Carla de la Moga Clement
Bàrbara Clement Saez
Ingrid Jaquet Solé
Alfons Roble Moga
Oscar Tarrau García
Maria Borobia Martínez
Noemí Jaquet Solé
Núria Marin Font
Javier Torres Fernández
Manuel Broto Salgueiro
Thais Leja Martin.

PROGRAMA ESTIU TORISTIC CULTURAU 1996

Organise: Conselheries de Cultura e Torisme.
Collabòren: Ajuntaments d'Aran.
Foto Tur
Foto Ruiz

Mercats Nocturns:

Bossòst	dissabte 20 de junhsèga.
Arties	dissabte 27 de junhsèga.
Vaquèira	deluns 5 d'agost.
Vielha	dimenge 11 d'agost.
Salardú	dimenge 18 d'agost.

Orari: 19.00 a 24.00 or.

IVau. HESTAU INTERNACIONAU : "ARAN EN DANÇA".

-Dissabte 10 agost tàs 22.30 or. en Poliesportiu de Bossòst.

-Deluns 12 agost tàs 22.30 or. en Palai de Gèu de Vielha.

Passaviles des grops participants pes pòbles de Salardú, Vielha, Arties, Bossòst e Les.

Grops dançaires procedenti d'Israèu, Escòcia, Bielo-Rússia, Grècia, Geòrgia e Aran.

EXPOSICIONS DETH MUSÈU DERA VAL D'ARAN.

(Glèisa de Sant Joan d'Arties)

Art Florau (Deth 5 ath 30 de junhsèga).

Pintura: (Veronique Piat: Deth 6 ath 30 d'agost).

(Pintors de Montrejeau : Deth 3 ath 13 de seteme).

Front Nacionau de Catalunya (Deth 15 seteme ath 15 octubre).

ACTUACIONS:

JUNHSÈGA

-19 de junhsèga: Presentacion Oficiau e Inauguracion Estiu Culturau.

-20 de junhsèga: En Bagergue Fradins de Vielha.
En Bossòst Corbilhuèrs de Les.

-21 de junhsèga: En Betren Sautarèths de Bossòst.

-25 de junhsèga: En Casau Joeni Pompièrs d'Aran.
En Les Corbilhuèrs de Les.

-26 de junhsèga: En Arties Còlha de Sta. Maria de Mijaran.
En Vielha Es Shebitejaires

-27 de junhsèga: En Vielha e en Arties Grop de Jòtes Alto Aragón.

-28 de junhsèga: En Bossòst Grop de Jòtes Alto Aragón.

AGOST

-1 d'agost: En Vilac Còlha de Sta. Maria de Mijaran.

-2 d'agost: En Salardú Corau Auba.

-3 d'agost: En Tredòs Joeni Pompièrs d'Aran.
En Les Es Fradins de Vielha.

-4 d'agost: En Arties Concèrt violin, flaüta e piano.

-5 d'agost: En Vaquèira Es Corbilhuèrs de Les
En Bossòst es Sautarèths de Bossòst.

-7 d'agost: En Vielha Es Fradins de Vielha.

-9 d'agost: En Arties e Vielha Esbart Balaguerf.

-10 d'agost: En Bossòst "ARAN EN DANÇA".

-11 d'agost: En Mont Sautarèths de Bossòst.
En Arties e Vielha Es Betmalais.

-12 d'agost: En Vielha "ARAN EN DANÇA".

-14 d'agost: En Vielha Awatiñas de Colòmbia.

-15 d'agost: En Vilamòs Es Fradins de Vielha.

- 16 d'agost: En Gausac Joeni Pompièrs d'Aran.
En Vila Còlha de Sta. Maria de Mijaran.
En Garòs Shebitejaires.
En Bausen Fradins de Vielha.
 - 17 d'agost: En Bossòst, Arties e Les: Grop d'Havaneres
Vent Seré.
 - 18 d'agost: En Salardú Grop Bantú d' Uruguai.
 - 19 d'agost: En Vielha Còlha Sta. Maria de Mijaran.
 - 21 d'agost: En Vielha Corbilhuèrs de Les.
 - 23 d'agost: En Vielha Lúcia.
 - 24 d'agost: En Vielha e Salardú Orfeó Reusenc.
 - 25 d'agost: En Arties Concèrt guitarra classica.
 - 26 d'agost: En Vielha Es Shebitejaires.
 - 28 d'agost: En Arró Joeni Pompièrs d'Aran.
 - 29 d'agost: En Arres Fradins de Vielha.
En Arròs Sautarèths de Bossòst.
 - 30 d'agost: En Canejan Còlha de Sta. Maria de
Mijaran.
 - 31 d'agost: En Vielha Corau Auba.
- (Veir oraris en Programa der Estiu Culturau).

LENGUA VIUA organise era IIIau. CORSA, ARAN PER SA LENGUA

Toti i ètz convidadi, participatz-i!

Dimenge 28 de junhsèga

*Hèsta en Mijaran damb
eth grop NADAU*

S'a metut ara venta en totes es librerias d'Aran
eth libre de Llorenç Sánchez Vilanova "La Val d'Aran",
eth Petit Diccionari de Frederic Vergés Bartau e
dus pòsters de flors e paisatges d'Aran
de José Ma. Solé Monlau

Conselh de Redaccion

*Isabèl Rufaste
Maria Pau Gómez
Manuela Ané
Veronica Barès*

Dessenh e Imprimaria

*Joan Leja
Difusion:
Rosèr Faure
Depòsit Legau: L-516-1994*